

Jönköpingsbanegruppens remissvar avseende Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Trafikverket har tagit fram Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033 som Jönköpingsbanegruppen gemensamt lämnar svar på.

Jönköpingsbanegruppen, ett samarbete mellan kommunerna Tranås, Nässjö, Jönköping, Habo, Mullsjö, Falköping, Skövde, Skaraborgs kommunalförbund samt Region Jönköpings län, arbetar gemensamt för en fortsatt utveckling och tillväxt i stråket längs Jönköpingsbanan. Orterna längs med stråket behöver integreras bättre genom förbättrade resmöjligheter. Jönköpingsbanegruppen har ett gemensamt intresse att tågtrafiken på Jönköpingsbanan kan vidareutvecklas för att möta resandebelöven. För att utveckla tågtrafiken behöver järnvägen få den standard och kapacitet som krävs för att klara såväl dagens efterfrågan som behovet av ökad person- som godstrafik. På sikt är en dubbelspårsutbyggnad nödvändig.

Jönköpingsbanan förenar Västra och Södra stambananorna. Den utgör därför en viktig länk ur såväl ett nationellt som ett internationellt perspektiv genom att möjliggöra omledning mellan Sveriges befintliga stambanor. Västra- och Södrastambanans standard är av betydelse för Jönköpingsbanans funktion.

Jönköpingsbanegruppen lämnar härmed följande synpunkter på Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033

Jönköpingsbanan är ett viktigt pendlingsstråk till och från orterna utmed banan samtidigt som den möjliggör resande i relationer även utanför Jönköpingsbanans sträckning då den angör viktiga knutpunkter som Nässjö och Falköping. Orterna längs med banan har alla en stark utveckling med en positiv befolkningstillväxt vilket resulterar i stora behov av effektiva transporter och bostadsbyggande. Resandet ökar samtidigt som banan är hårt belastad och har stora begränsningar vilket medför kapacitetsbrist och förseningar som i sin förlängning kan hämma den positiva utvecklingen i stråket.

Transportsystemet är hårt belastat och godstransporterna väntas öka, vilket sätter ytterligare press på systemen. Alla banor har sina utmaningar, så också Jönköpingsbanan där godstågen delar kapaciteten med persontrafiken. Operatörerna i stråket pekar på att det finns behov att köra längre och tyngre godståg. Jönköpingsbanan är direkt kopplad till flera olika kombiterminaler som hanterar stora mängder gods. Det kan i sammanhanget nämnas att en ny överlämningsbangård i Falköping är färdigbyggd

år 2023 och kommer kunna ta emot 750 meter långa godståg. Genom detta förstärks incitamenten och behoven ytterligare av att kunna köra längre och tyngre godståg på Jönköpingsbanan.

Förbättrad kapacitet leder till ökad tillgänglighet och integration av de lokala arbetsmarknaderna. Jönköpingsbanegruppen noterar att en reinvestering för nya kontaktledningar ska genomföras under planperioden men att inga övriga kapacitetsstärkande investeringar åtgärder finns med under aktuell 12 årsperiod. Detta innebär att kapacitetsbrister, delvis låg hastighet och trafiksäkerhetsbrister på Jönköpingsbanan kommer att kvarstå enligt nu gällande nationell plan. Dessa problem behöver hanteras enligt nedan men även i kommande planrevideringar.

I den åtgärdsvalsstudie som under ledning av Trafikverket gemensamt togs fram år 2015 identifierades ett antal viktiga åtgärder för att banan ska ha den kapacitet som krävs för en effektiv tågtrafik. Bland dessa åtgärder finns bl.a. en tretågsstation i Forserum samt en ny station vid A6/Ryhov i Jönköping med mötesspår. Varken tretågsstation i Forserum eller station vid A6/Ryhov finns med i nu gällande planförslag.

Tretågsstation i Forserum

Tretågsstation i Forserum är en åtgärd som Jönköpingsbanegruppen anser vara mycket angelägen då den syftar och bidrar till att öka kapaciteten och möjliggöra kortare restid för persontrafiken samt skapa förutsättningar för utökad godstrafik. Investeringen förväntas även minska restiden för framför allt godståg. Vid en utbyggnad av tretågsstationen visar Trafikverkets samlade effektbedömningar att förseningarna på Jönköpingsbanan minskar med 15 procent för persontågen och 25 procent för godstågen.

Station A6/Ryhov

En station vid A6/Ryhov med mötesspår är enligt Jönköpingsbanegruppen också en mycket prioriterad åtgärd då den förväntas öka antalet resenärer på Jönköpingsbanan samtidigt som en mötesstation mellan Jönköping och Huskvarna skapar bättre robusthet och återställningsförmåga för person- och godstågen på sträckan Jönköping–Nässjö. Trafikverkets analyser visar även att investeringen är mycket samhällsekonomiskt lönsam där nyttan framför allt ligger i förbättrade restider. Jönköpingsbanegruppen anser att det är mycket angeläget att fler åtgärder genomförs för att minska restiden och öka kapaciteten om regionen ska ha en möjlighet att fortsätta utvecklas. Kapacitetsproblemen är redan idag akuta på Jönköpingsbanan.

Jönköpingsbanegruppen anser vidare att förslaget om elektrifiering samt höjd hastighet på järnvägen mellan Jönköping/Nässjö-Vaggeryd-Värnamo (Y:et) är en angelägen satsning som kommer vara till nytta för hela regionen. I investeringen av Y:et finns även viktiga åtgärder på Jönköpingsbanan såsom mötesstation Tenhult – Huskvarna och mellanblockssignaler. Jönköpingsbanegruppen anser att dessa åtgärder är ytterst

angelägna att genomföra för att säkra kapaciteten på sträckan mellan Jönköping C och Tenhult. Jönköpingsbanegruppen ser det därmed som naturligt att åtgärderna mellan Jönköping C och Tenhult kommer först i genomförandet av projektet på Y:et (Jönköping/Nässjö-Vaggeryd-Värnamo). Dessa åtgärder är dock inte tillräckliga för att klara de framtida kapacitetsbehoven då Y:et vid dess färdigställande kommer generera betydligt mer trafik på delen Jönköping – Tenhult som redan idag har stora kapacitetsbrister. Station A6/Ryhov samt tretågsstation Forserum är därför angelägna objekt som bör föras in i nationell plan för transportinfrastrukturen.

Vid en utbyggnad av nya stambanor kommer orterna längs med Jönköpingsbanan att kunna dra stora fördelar av restidsförkortningar till bl.a. Göteborg, Stockholm och Malmö under förutsättning att Jönköpingsbanan får en direkt koppling till den nya stationen i Jönköping. Trafikverket har i förslaget till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033 föreslagit en start för lokaliseringsutredning cirka 2026. Jönköpingsbanegruppen anser att en snabb utbyggnad av nya stambanor är en mycket angelägen satsning för Sverige som helhet då en av de stora vinsterna är en kapacitetsförstärkning av hela landets befintliga järnvägssystem. Jönköpingsbanegruppen anser vidare att lokaliseringsutredningen för Stationsläge Jönköping bör påbörjas snarast. För att möjliggöra en snabbare utbyggnad och tidigare realisering av nyttoeffekter som ökad kapacitet, avlastning av befintliga stambanor och ökad tillförlitlighet i järnvägssystemet bör anslagsfinansieringen kunna kompletteras med alternativ finansiering, exempelvis lånefinansiering.

Ann-Marie Nilsson
Ordförande Jönköpingsbanegruppen